

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania U. w S. i K. spółki jawnej w S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
z udziałem zainteresowanych: R. J. i P. K.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 listopada 2018 r.,
zażalenia odwołujących się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 czerwca 2018 r., sygn. akt III WSC U [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z 6 czerwca 2018 r. odrzucił skargę kasacyjną płatników składek wniesioną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 31 stycznia 2018 r., sygn. akt III AUa [...] /17, oddalającego apelację płatników składek. Wyrok ten został wydany w sprawie z odwołań płatników składek od decyzji organu rentowego, to jest: (i) odwołań płatnika U. od: (-) decyzji z 13 sierpnia 2014 r. stwierdzającej podleganie P. K. jako pracownika obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie listopad 2010 r. - grudzień 2010 r. i ustalającej wysokość podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w tych miesiącach; oraz (-) decyzji z 13 sierpnia 2014 r. stwierdzającej podleganie

R. J. jako pracownika obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od marca 2010 r. do grudnia 2010 r. i ustalającej wysokość podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w tych miesiącach; (ii) odwołań płatnika K. Sp.j. od: (-) decyzji z 21 sierpnia 2014 r. stwierdzającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne P. K. zgłoszonego do ubezpieczenia zdrowotnego jako zleceniobiorca u płatnika składek K. w okresie od listopada-grudnia 2010 r. na kwotę 0 zł; oraz (-) decyzji z 21 sierpnia 2014 r. stwierdzającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne R. J. zgłoszonego do ubezpieczenia zdrowotnego jako zleceniobiorca u płatnika składek K. od marca do grudnia 2010 r. na kwotę 0 zł.

Sąd Apelacyjny ustalił, że skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] oddalającego apelację płatników złożył profesjonalny pełnomocnik, który wskazał wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 21.365 zł. Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika do uzupełnienia braku skargi przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia odrębnie w stosunku do każdego z pracowników. Pełnomocnik w wykonaniu zobowiązania wyjaśnił, że wartość przedmiotu zaskarżenia dla każdego z pracowników jest taka sama i wynosi 21.365 zł. Sąd Apelacyjny stwierdził, że w tym postępowaniu spór toczył się w indywidualnych sprawach dwóch ubezpieczonych pracowników, w stosunku do których organ wydał indywidualne decyzje, które następnie jednostkowo zostały zaskarżone przez płatnika. Obie sprawy zostały połączone celem wspólnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia. Sąd Apelacyjny przyjął, że ubezpieczeni pracownicy byli w sprawie współuczestnikami formalnymi w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. Podkreślił dalej, że w takiej kategorii spraw wartości przedmiotu zaskarżenia, podobnie jak wartości przedmiotu sprawy, nie sumuje się, a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia w każdej ze spraw połączonych formalnie. Sąd Apelacyjny stwierdził, że w tej sprawie pełnomocnik płatnika nie sprecyzował wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego ubezpieczonego w każdej z indywidualnych spraw połączonych jedynie formalnie do wspólnego rozstrzygnięcia, uwzględniając, że w stosunku do P. K. decyzja organu rentowego dotyczy okresu od listopada 2010 r. do grudnia 2010 r., zaś w stosunku do R. J. okresu od marca do grudnia 2010 r. Niemniej biorąc pod uwagę kwoty ustalone

przez organ jako podstawy wymiaru na ubezpieczenia społeczne oraz okresy objęte ubezpieczeniem, Sąd Apelacyjny stwierdził, że wartości te z całą pewnością stanowią kwoty niższe niż dziesięć tysięcy złotych. W związku z tym stwierdził, że okoliczność ta uniemożliwia nadanie skardze dalszego biegu i skargę uznał za niedopuszczalną w rozumieniu art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżyli w całości płatnicy składek, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, to jest: (-) art. 398⁴ § 3 k.p.c. przez błędne uznanie, że podanie przez płatników jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwoty, która w ocenie sądu może być skutecznie zakwestionowana, nie jest spełnieniem wymogu formalnego skargi kasacyjnej; (-) art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że skarga kasacyjna płatników objęta była brakiem formalnym, który nie został usunięty po wezwaniu Sądu drugiej instancji, pomimo że wywiedziona skarga kasacyjna zawierała w swojej treści oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia, a dodatkowo w piśmie z dnia 8 maja 2016 r. wyjaśniono, że wartość przedmiotu zaskarżenia dla każdego z ubezpieczonych jest taka sama i wynosi 21.356 zł.

W uzasadnieniu zażalenia podkreślono, że wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona na pierwszej stronie skargi jako kwota pieniężna (stosownie do treści art. 19 § 2 k.p.c.), tj. 21.356 zł. Jednocześnie w żadnym miejscu skargi kasacyjnej (ani też w apelacji) nie wskazano, że wartość ta została określona łącznie dla wszystkich ubezpieczonych. Dodatkowo w piśmie z dnia 8 maja 2018 r. jednoznacznie wyjaśniono, że wartość przedmiotu zaskarżenia dla każdego z ubezpieczonych jest taka sama i wynosi 21.365 zł. Podniesiono, że jeżeli w ocenie Sądu drugiej instancji podana przez płatników wartość przedmiotu zaskarżenia (dla każdego z ubezpieczonych) była niewłaściwa, to przed wydaniem orzeczenia należało dokonać jej sprawdzenia. Zdaniem skarżących, w tej sprawie Sąd Apelacyjny w [...] nie dokonał jednak sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia i nie zarządził w tym celu dochodzenia. Skarżący podkreślili, że do czasu dokonania sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia Sąd jest związany oznaczeniem dokonany przez stronę. W tym zakresie odwołali się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z 19 lutego 2014 r., sygn. akt

II UZ 74/13.

Skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji oraz orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. W przepisie tym odróżnia się odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu nieusunięcia w terminie jej braków od sytuacji, gdy odrzucenie tego środka zaskarżenia następuje z uwagi na jej niedopuszczalność. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalność skargi kasacyjnej zachodzi w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, a które nie dotyczą przyznania i wstrzymania emerytury lub renty oraz objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (art. 398² § 1 k.p.c.).

W uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 168) przyjęto, że w razie objęcia jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi składek (pracodawcy) i wskazanym w tych decyzjach pracownikom podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną oznacza się odrębnie względem każdego ubezpieczonego pracownika (art. 19 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c.).

Należy również podkreślić, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., III UZP 9/17 (OSNP 2018 nr 11, poz. 150), wyjaśniono, że sprawa z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalającej „zerową” podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne z uwagi na niepodleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia (art. 66 ust. 1 pkt e

ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), jest sprawą, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowany jest też pogląd, że w sprawach o ustalenie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne wartością przedmiotu zaskarżenia jest różnica między składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres, a wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się płatnika (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 listopada 2016 r., I UZ 36/16, LEX nr 2160131; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 24/16, LEX nr 2113369; z dnia 12 kwietnia 2016 r., II UZ 63/15, LEX nr 2046363; z dnia 24 marca 2015 r., II UZ 2/15, LEX nr 2122366).

Zatem w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia (którego wysokość decyduje o dopuszczalności skargi kasacyjnej) oblicza się odrębnie w stosunku do każdego pracownika i stanowi ją różnica w kwocie składek zapłaconych przez płatnika i żądanych przez organ rentowy.

Skarżący, stawiając zarzuty, nie zauważają, że Sąd drugiej instancji nie odrzucił skargi kasacyjnej ze względu na nieusunięcie jej braków w terminie, ale dlatego, że uznał jej niedopuszczalność z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia (w stosunku do obu pracowników - poniżej pięciuset złotych). Wnika to jednoznacznie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Innymi słowy, Sąd drugiej instancji dostrzegł dalej idącą podstawę odrzucenia skargi niż tylko nieuzupełnienie jej braków, a więc ten aspekt (braków skargi) nie zaważył na wyniku sprawy.

Skoro zażalenie skupia się jedynie na kwestii dotyczącej uzupełnienia braków skargi kasacyjnej i jednocześnie nie twierdzi się w nim, że - ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia obliczoną według wskazanych powyżej zasad - skarga kasacyjna jest dopuszczalna, to podniesione zarzuty nie mają usprawiedliwionej podstawy.

Wobec powyższego zażalenie podlega oddaleniu stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

